

Nr 178.

Ankom till riksdagens kansli den 4 juni 1946 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av väckt motion om engångsanslag till vissa arbeten å fritidslägrät vid Skönstavik.

(1:a avd.)

Uti en inom första kammaren av herrar *Wetter* och *Petersson* väckt motion (I: 116) har hemställts, att riksdagen måtte besluta att i engångskostnad för utförande av erforderliga arbeten å fritidslägrät vid Skönstavik anvisa ett belopp av 95 000 kronor.

Motionärerna hava till stöd för sin framställning anført följande.

I samband med den utredning angående tillgången på fritidslokaler vid de militära förlägningsplatserna, som företogs av 1940 års militära byggnadsutredning i samarbete med 1940 års militära socialvårdskommitté, framförde chefen för Karlskrona örlogsstation tanken på att anordna ett fritidsläger utanför Karlskrona, där personalen kunde tillbringa sin fritid med idrott, båtsegling, bad, skjutningar m. m. Som motiv härför anfördes den långa inkallelsetiden för värnpliktiga av olika årgångar, som ställde krav på möjligheter att komma bort från kasernförhållandena och garnisonsstaden. Tidigare försöksvis ordnade fritidsläger i mindre omfattning hade också klart givit vid handen, att här förelåg ett verkligt behov.

Framställning gjordes den 11 mars 1942 av chefen för Karlskrona örlogsstation till kungl. marinförvaltningen, att ämbetsverket måtte utverka kungl. arméförvaltningens medgivande, att ett område vid Rosenholm finge upplåtas till örlogsstationen för anordnande av ett fritidsläger för i Karlskrona garnisonerat manskap. I en förnyad framställning av den 25 maj 1943 begärde stationschefen att på området i fråga få uppföra en marketenteribyggnad, båt- och badbrygga m. m. och att kostnaderna härför skulle bestridas av disponibla medel från örlogsstationens manskapskassa. I skrivelse till kungl. marinförvaltningen den 7 oktober 1943 meddelade stationschefen, att då begärt tillstånd till uppförande av marketenteribyggnad m. m. ej erhållits från ämbetsverket, manskapskassan för 35 000 kr. hade inköpt ett för övnings- och fritidsläger lämpligt, bebyggt område vid Skönstavik, beläget cirka 5 km norr om Karlskrona. Samtidigt anhöll stationschefen om ett principuttalande, huruvida statsverket kunde tänkas vilja åtaga sig vissa förpliktelser vid utbyggnade av det planerade fritidsläget därstädes.

Sedan området inköpts, ha på manskapskassans bekostnad uppförts finsk bastu, tvenne båtbyggor och byggnad för TC, varjämte vissa förbättringar gjorts beträffande inredningen av byggnaderna, vilka utgöras av en större och en mindre villa, två mindre sportstugor med eldstäder och två utan eldstäder. Manskapskassan har sålunda hittills nedlagt cirka 65 000 kr. på fritidslägrät, vilket möjliggjorts tack vare marketenterirörelsens förhållandevis stora vinster under beredskapsåren. Numera har manskapskassan till följd av de minskade inkomsterna efter beredskapens upphörande inga möjligheter att svara för de kostnader, som äro förenade med lägräts utbyggnad och drift.

Resultatet av stationschefens framställning till kungl. marinförvaltningen blev bl. a., att ämbetsverket hos Kungl. Maj:t förordade, att manskapskassan vid örlogsstationen skulle få sin andel av nettovinsten på det s. k. kaserstryckeriet höjd från 15 till 50 procent för att härigenom kunna täcka *driftskostnaderna* för lägret. I kungl. proposition till 1945 års riksdag upptogs också denna höjning av manskapskassans vinstandel, och riksdagen beslutade i enlighet med förslaget. Sedermera har också ämbetsverket medgivit, att manskapskassan skulle erhålla 50 procent av vinsten. Härtill må emellertid läggas, att den av försvarets civilförvaltning genomförda centraliseringen av tryckeriverksamheten medfört, att kaserstryckeriets inkomster avsevärt minskats jämfört med tidigare år, varför det är mycket ovisst, om medel till lägret kunna erhållas på denna väg.

Marken till Skönstavikområdet äges av Karlskrona stad och arrenderas nu av manskapskassan. Underhandlingar mellan kungl. marinförvaltningen och Karlskrona stad angående förvärv av området ha emellertid lett till ett förslag från Karlskrona stads drätselkammars sida, att stadsfullmäktige måtte som gåva överlämna området, och denna fråga förelägges stadsfullmäktige för avgörande vid dess januari-sammanträde. Ytterst ringa kostnader för förvärvet av tomten torde sålunda bli erforderliga.

En utredning angående *engångskostnaderna* för lägrets utbyggnad som övnings- och fritidsläger har på stationschefens begäran företagits av chefen för Karlskrona örlogsvärv, och en sammanfattning härav bifogades framställning i ärendet från stationschefen till kungl. marinförvaltningen den 10/11 1944. Omändring av den s. k. centralvillan till marketenteri samt strandvillan till typ vandrarhem kommer enligt denna utredning och sedermera verkställda kalkyler m. m. att kosta 38 000 kr. På dessa arbeten har manskapskassan redan nedlagt cirka 5 000 kr., varför det skulle erfordras ytterligare 33 000 kr. för att fullfölja dem. Anläggande av en idrottsplats på området har kostnadsberäknats till 19 000 kr., vartill flottans idrottsförening kommer att bidra med 4 000 kr. Här uppstår sålunda ett anslagsbehov på 15 000 kr. Anläggande av vattenledning och avlopp för området beräknas kosta 2 000 kr., installation av utvändigt belysning 2 000 kr. samt uppsättande av stängsel 8 000 kr. Därjämte erfordras för att flytta två byggnader, vilka komma att ligga på blivande gatumark, 15 000 kr.

I statsanslag, utgörande *engångsanslag* för lägrets färdigställande i enlighet med vad som ovan anförts, skulle sålunda erfordras sammanlagt 95 000 kr. (33 000 + 15 000 + 22 000 + 2 000 + 8 000 + 15 000). Manskapskassan, vars ekonomiska utlägg hittills som nämnts utgjort cirka 65 000 kr., är villig att investera detta kapital i lägret med hänsyn till dettas betydelse för personalvärden, och kassan avstår sålunda från att begära någon som helst gottgörelse för sina utlägg.

Skönstaviklägret har under de gångna åren visat sig fylla en synnerligen viktig uppgift både som rekreationsplats för stamanställt och värnpliktigt manskap och, i den mån så varit möjligt, även som övningsplats. För det flottans manskap, som inte kunnat utnyttja den s. k. långpermissionen för besök i hemmet, har lägret varit och är en ovärderlig tillgång med sina rika tillfällen till vila och stärkande förströelse. Frekvensen har icke på något sätt minskats genom att beredskapen upphört. Tvärtom ha de värnpliktiga, som ryckt in till sin första tjänstgöring, liksom jungmännen vid sjömansskolan och övrigt manskap så ofta tillfälle därtill bjudits, förlagt sin ledighet till Skönstavik. Med de begränsade möjligheter till förströelse och annan fritidsverksamhet, som i övrigt kunna erbjudas, har Skönstavik varit ypperligt att tillgå.

Utskottet. Av motionen framgår, att Karlskrona örlogsstations manskapskassa arrenderar ett utanför Karlskrona stad beläget område — Skönstavikfarmen — avsett för fritids- och övningsläger för i Karlskrona garnisonerat manskap. Enligt vad utskottet under hand inhämtat, ha stadsfullmäktige beslutat att under en tid av 50 år vederlagsfritt till kronan upplåta ifrågavarande område. Därest staden dessförinnan skulle behöva området eller del därav för ett ändamålsenligt tillgodoseende av något stadens behov, skulle förhandlingar upptagas med kronan om nyttjanderättens upphörande i behöflig omfattning. Manskapskassan har för utförande av vissa ny- och ombyggnadsarbeten å ifrågavarande fritidsläger hittills nedlagt omkring 65 000 kronor, vilket möjliggjorts genom kassans förhållandevis stora vinster under beredskapsåren. För lägreets färdigställande erfordras i engångskostnader ytterligare 95 000 kronor. Då ett trängande behov av fritidsläger för den i Karlskrona garnisonerade personalen synes föreligga och manskapskassan icke torde äga möjlighet att nedlägga ytterligare kapital i företaget, synes utskottet med hänsyn jämväl till lägreets betydelse för personalvården staten här böra träda hjälpande emellan. De föreslagna arbetena för lägreets utbyggnad synas utskottet ändamålsenliga och lämpliga. Utskottet är därför berett föreslå, att desamma må komma till utförande. Det synes utskottet lämpligt, att det för nästa budgetår anvisade investeringsanslaget till vissa byggnadsarbeten vid marinen anlitas för ändamålet. Enligt vad utskottet inhämtat läser den nu begärda medelsanvisningen kunna rymmas inom ramen för nämnda anslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av motionen I: 116 medgiva, att däri angivna byggnadsföretag må komma till utförande med anlitage av det för nästa budgetår under försvarets fastighetsfond, marinens delfond, anvisade investeringsanslaget till Vissa byggnadsarbeten.

Stockholm den 4 juni 1946.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 176.
